

MALI GRAD ^V pri Kamniku.

Malograjska cerkvena sega po svojem postanku še v l 1200. Je edinstven primer v Sloveniji, ker kaže srednjeveško grajsko cerkveno v dveh nadstropjih in s podzemeljsko kripto. Tekom stoletij so jo močno prezidavali, vendar ji niso docela zbrisali njenega romanskega značaja. Mali grad ~~zavzema~~ podolgovat hrib na južnem koncu mesta. Za razvalinami gradu stoji malo višje cerkvena. Grad se prvič omenja v zgodovini l. 1202, kapela pa l. 1250, vendar njeni romanski znaki kažejo v dobo pred 1200 l. V septembru l. 1250 je v zgornji kapeli ~~patriarh Bertold~~ so sklenili vojno zvezo z vojvodom Ulrihom zoper goriškega grofa. Kmalu po l. 1500 je moral grad razpasti, grajska cerkvena pa je ostala in tekom časa doživela več sprememb. Prvotno je bila poznoromanska stavba, od katere se je ohranil zanimiv glavni portal z simboličnim drevesom življenja v timpanonu nad vrati in z lepimi romanskimi stebriči na vsaki strani vrat. Iz romanske dobe je tudi v sprednji glavni kapeli dvakrat poglobljeni slavalok pred prezbiterijem, ki je zelo sličen glavnemu portalu. Tudi v zgornji kapeli je podoben poglobljen slavalok z romanskimi stebriči. Tu so tudi ohranjena romanska okna. Iz romanske dobe je tudi podzemeljska kripa, katero so skupno s prezbiterijem glavne kapele znova in drugače obokali. Okrog l. 1500 so cerkveno temeljito predelali v gotškem slogu. V glavni

MALI GRAD v Kamniku.

kapeli so zgradili gotsko obokan strop mesto prvotnega lesenega. Kapelo so tudi poslikali. Iz te gotске dobe so se ohranili le v stene vzdani stropni sklepeniki. Pozneje so gotski strop nadomestili z baročnim banjastim. Takrat so postavili tudi oltar sv. Eligija. Potočnik pa je naslikal na strop prizore iz življenja sv. Eligija. Gornjo kapelo žalostne M.B. so prenovili l. 1893, ko so postavili nov oltar. Kamničan Koželj pa je vso kapelo poslikal. Zvonik je lesen. Zvonček v njem je iz l. 1732. Pred cerkvico je lopa s stopnicami, pod njo oltarček sv. Roka, čigar razgiban kip je iz frančiškanske delavnice iz l. pol. 18. stol. Iz lope vodi okrog cerkvice odprt hodnik, ki vodi v zakristijo, ki je bila dozidana v gotski dobi, kar priča njen gotski portal. Zakristija hrani lep gotski kelih, ki ga je cerkvi poklonil kovaški ceh l. 1526.

Janez Veider, Pod Grintavci 20.12.1939.

št.1., "Mali grad v Kamniku" - str.2.

Slika zunanjščine cerkvice.

Il.Slov.1927, št.87, št.16.

Slika zunanjščine c. - vhodna stran.

Il.Slov.1931, L.VII, št.23, str.183.

Prim slikane sadne obeske s fresko na gradu Otočcu.

Cevc, Zap. XX. str. 5', 27.X.50.

Občutje portala, ki vodi v zgornjo kapelo manj masivno kot na poznoromanskih portalih v Kostanjevici ob Krki (glej tam!).

Cevc, Zap. XX. str. 6', 27.X.50.

Prvi in drugi sklepnik na stropu prezbit. v Podzidu istega tipa kot na Malem gradu v Kamniku. Glej pod Podzid, list 1.

Stele, LXXVIII, 5.8.1933, str. 19-20.

GLEJ KAMNIK - župnijska kronika

Napis na slikarji v spodnji kapeli: Georgius Gri.....1575.

Stele, XVII, 1923, str. 44.

Na vratih je letnica 1741.

Slike - slab fresko na precei grob omet. Barve se odrgujejo. Najvišje ohranjen omet sega do sedanjih začetkov svoda.

Napisi: v ščitku M.

1585

W WIN

hic fuit Jo.....

1558 for

Hic fuit Andreas Grisa. 15. Hic fuit Georgius Pilcantris(?)

Sklepništvo: karakter. so

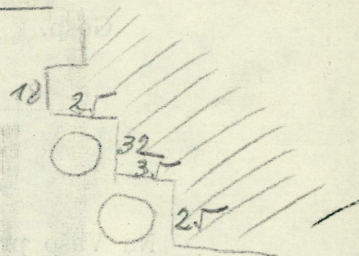
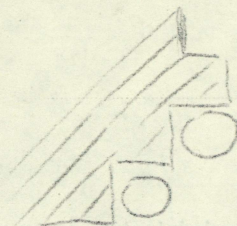
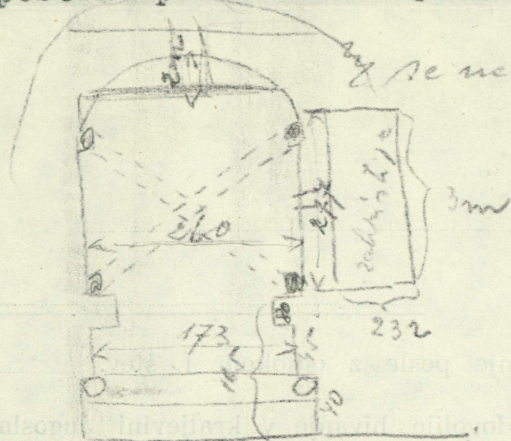
Sklepništvo: karakter. so s skodranimi lasmi. deloma stara prvotna polihroma-

cija, ter posebno paralelne navpične gube oblek.

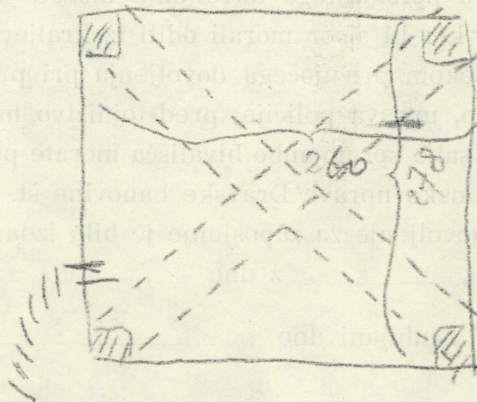
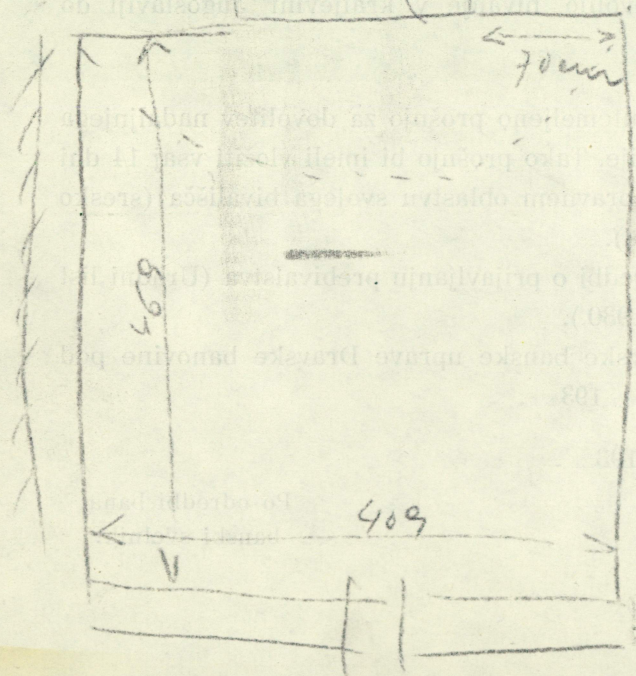
Glavna
kapela

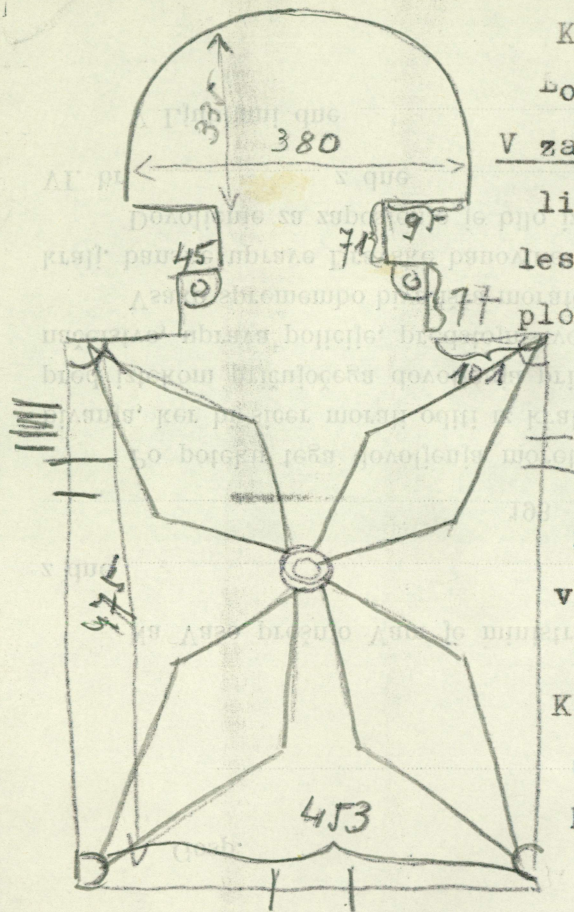
Stele, XX, 1923, str. 18' - 19.

Portal

Kripta

Konzola v prezbit. 1.35m od tal.

Łopa 665 široka, 3 m dolga.

V zakristiji: Łopa lesena omara za p-ramente in ke-
lihe iz 2.pol.17.stol. Naraven stetloraivo paican
les kombiniran s črnimi stebriči in okviri ter
ploščami. Łepo kovanje posnemajoče baročno rastl.
ornamentiko, zavoje in angeljske glavice s
perutmi.

Kelih: 22 cm vis, nodus in kupa poznejša
iz sr.19.stol. Pozlačeno srebro. Noga 6listna
v polkrogih. Spodnji pas ima napis z humanisti-
čna lat. pisavo ~~xxxxxxxxxxxx~~ vel.črke: Den+
Kelch + hat + lasen + M + Di + Erwer = prvd-
schaft(sic!) + Der + Schmidt + S + S IM + 1526
Naslednja pa ponsema v zboklem delu drevesno
skorio z grčami. Naslednji prevaja od noge k
nodusu in je pokrit z vrezanim krogovičjem v

enem izmed pol: cizelirano: miza s 5oglate vrhno ploščo(Łersp.Łelo nerodno)
s prtom s cofi. Na mizi ključavnica, ostroge, nad mizo potkev, ob mizi na desni
noŁ, pod mizo črka M.

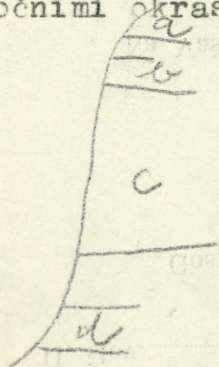
Pred nodusom padaŁo preko zoženega dela noge trolistni obeski cizelirani s

črkami. Pod nodusom še en 6delni s črkami H(ilf) MARIA. Na čaši znak J.K(regar)
Nodus je pa še bržkone star, ker je močno obrabljen. Patena ima napis: S.I.
in J.1716.

Pod streho: Ladja vrhnjega prostora je do vrha ometana in pobeljena. Prvotno
je imela raven strop. Sedanji obok je poznejši. Pri vnosu v podstrešje prezbit.
je v zidu zvnika vzdignjena velika kamnita krogla s kosom zarjavelega železa
zalotanega vanjo. Zidovje je iz neregularnega, naravnost okroglega rečnega
kamna.

Nad prezbit. ni mogoče nič videti. V lesenem zvoniku letnice 1868 in 1885.

Bronast zvon. Zvonik pozneje vzdignjen s pomočjo lesene konstrukcije. Zvon z ba-
ročnimi okraski:

a. ena vrsta stoečih

b. druga visečih

c. reliefi žal. M. b. križanega in ^{stoečega} ~~stoečega~~ moža, mogoče sv.
Jožef s trodelno vrvjo v rokah, vmes napisi v 3 delih.

1. Camp. Agonizatum erecta 2. Julij 1732

2. Confratriae IHS Mraen ~~ISON~~ Civit. Stain

3. Pro pvlsv agonie ^{Fer. v.} ~~et~~ XPI

mortis

FEP. VI.

d. napis: matuskula: Me fudit Casparvs Franchi Labaci per CC:AB:H:V:N:B:AB A:

ET:M:L:R:P:C:S: Nad tem vtisnjen na pis kurzivno: 365. A. (A ali h. Nedvomno

fund) zu 39.x./ : W: pri predzadnji črki poškodba, tako da se vidi samo na desni

pošev ležeča črta ali je T je nesigurno.

Zgornja kapela: Svod ladje ca 40 cm od tal, sloneč na 4 konzolah. Konzole močno profilirane v glavnem geometrične, so zelo poznega značaja.

Konzole so iz peščenca, na njih sloneči svod od vseh oglov pahljačasto se razširja do osrednjemu skipleniku v podobi zvezde se spajajo. Nima reber. Dikazil žanje ni nobenih.

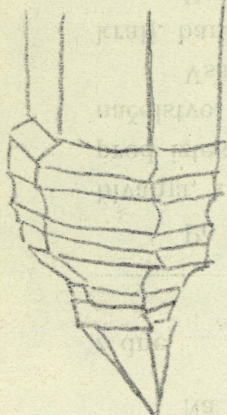
Na sev. in na juž. po eno podolgovato polkrožno zaključeno romansko okno, s kamnitim okvirjem, ki je na znotraj z žlebom profiliran. Sev. - zap. ~~xape~~ konzola svoda je odbita.

Slikani okni sta moderni, razen okvira. Slikarija moderna, na stropu ornamentika in simboli 4 evangelistov. Na sev. steni na levi od okna Jezus sreča žalostno mater, podpis M.Koželj

1893 spoda. Na desno od okna Jezus na križu. Na juž. steni na levi od okna

beg v Egipt, podpis M.Koželj 1893, na desno Jožef in Marija pred tempeljem iščoč Jezusa. Kljer se vidi prvotni omet v sev. zap. kotu ob konzoli ni videti slikarije, pač pa na svodu nad tem mestom enotna rdeča barva.

Prezbiterij je za eno stopnico dvignjen. Slavolok zelo masiven, umaknjen za eno stopnico. V tem umiku pa se nahaja lok kvadratne a prereza, nošen od 2 zgodnjegotskih stebrov na nizkih, na oglu zaokroženih podstavkov. Na teh 2 po globokem žlebu ločeni močno vzvalovljeni blazini, na teh pa okrogel steber, ki

nosi na prejšnjo ploščo z žlebom in okroglo palico, nad tem pa v štirioglenik pre-
 vačajoč kapitel viden od 2 strani, katerih vsaka ima 2 pahličasto se razrastu
 toča lista, ki se na vrhu zvišeta v rumasnko ali zg. gotsko nagubančen na ro-
 bovih list. 2 se stikata v spodnjem delu in soita ogel plošče na kateri je lok.
 Med listi, ki se ~~razvira~~ razide to je viden zgoraj ličaku podoben okrogel ke-
 lih, katerega rob kolikor je viden je zarezan s 5 žlebičastimi črtami. Za tem
 lokom še en širok polkrožen lok. Prezbitერი je v celi širini polkrožno za-
 ključen in prekirt s tono, ki prehaša v polkupolo. Po eno okno na levi in
 desni ima moderne, po onih v ladji posnetek okvirjen ~~iz malte~~ iz malte. Moderno
 slikani.

Vel. oltar je moderno romanski s kipom žal. M. božje. Kanon table rokoko. Sred-
 nja ima na papir pisan (lepo) z rokoko ornamentiko okrašen tekst. Sledov kon-
 zol ni, zelo je verjetno, da je obok provten. Moderna "oželjeva slikarija na
 svodu. "ebo z Bogom očetom, sv. Duhom in angeli. Na levi in desni od oltarja
 2 klečeča angela z znaki trpljenja. Na stenah na levi 4r. v gorb polagaio, na
 desni darovanje v tempelu. Ob slavaloku vodi na levi in desni po en vhod
 novejšega datuma v spodnji prostor. Traga obstojata iz delov nagrobne plošče
 Na sev. pragu s v maiuskuli črke: /ET Na južnem: VI

DO
 D

16

○ okrogla luknja
 ERN
 VAE
 MIS

Obkrat enak kamen, mogoče kosa istega nagrobnika.

Na mizi ob juž. steni polihromiran kipec Pieta, ca iz poznega 18.stol.

Vhod v zakristijo iz prezbiterija glavnega prostora tvori portal iz peščenca močno šilast in rob napram cerkvi gotsko porezan.

Kripta: Vhd na desni strani salvoloka, ker slavlolokov zid na obe strani (proti vhodu navzod in proti loku zložen iz tesanega kamna, je dokaz, da je ta dohod prvoten). Ko se pride dol, je v zidu na ovinku majhna polkrožno zaključena nišica, ki ima zadaj v spodnjem delu železno gredo in v kateri nitem dnu okroglo plitvo dolbinico, bržkone, da so postavljali notri leščebro. Kripta ima samo eno polkrožno, očitno prvotno okno na vshod in štirioglate odprtino skozi stopnišče prezbiterija, ki je zaprta z železno mrežo.

V globokem oknu je omrpoviziran oltar, na katerem stoji umetniško brezpomembna kipa sv. Petra in Pavla in Jakoba, iz mase, delo novejšee dobe, bržkone kamniško. Prostor je v tlorisu več ali manj kvadrat, sedaj s tono prearit, prvotno s križnim svodom z rebri, kar dokazujejo 4 konzole v vsakem oglu ena, neregularno masivno, geometrično prisekane, ki so nosile nekdanja rebra, mogoče tudi, da so bili pod njimi stebri, kar je manj verjetno, a njihova oblika tega ne izključuje. Groba oblika naše prve poromanske gotike, kot n.pr. nosilci pod zvonikom v Laški.

Glavna cerkev: Obstoja iz skoro kvadratnega prezbiterija, ki se neregularno prikrasno masivno geometr. prisekana, ki so nosila nekdanja rebra, mogoče tudi

, velikega slavaloka, podobnega zgornjemu in skoro kvadratne ladje. Ladja je se-
da prekrita s tono, v katero je od vsakega okna vrezana po ena kapica. Robovi
svoda so porokiti s preprostim kmečkim v malto vtisnjenim ornamentom, ki tvori
tudi 9 okvirov na stropu. V teh okvirih 9 zelo primitivnih slik iz l. 1828.
Na sredi sv. Egidij, ki pritrdi konju odsekano nogo nazaj. Tu napis: Sancte
Aloi: ora pro: nobis 18 + 28.

Na drugem loku slavaloka je letnica 1827. Verjetno so takrat napravili
ta svod. Nad slavalokom je slika sv. Marije, nad vrati sv. Florian. V juž.
vrsti od prezbit. počenši - slika klečečega mučenika škofa v ornatu, pod njim
slabo čitljiv napis: S. Hermagoras Stadt Patron. Nad oknom sv. Pavel, ob vratih
sv. Felician s podpisom. Na sev. steni od vrat počenši sv. Primož s podpisom,
sv. Peter in ob slavaloku klečeč mučenec sv. Fortunat s skoro nevidnim podpisom

Stadt Patron. V zidu so vzdani na vsaki steni po 3 figuralni sklepniki, de-
loha staro polihromirani. Vidni začetki reber, ki kažejo pri večini na 3 strani.
Prvi ob slavaloku na juž. strani do pasu svetnik s škofovo mitro, brezbrad s
kodrasto stiliziranimi lasmi. Pred prsmi drži v desni meč, v levi klešče z
zobom. Konstatirati se da 3 začetki reber in ob vratu na desni (moji) skozi
kamen luknja, ki je bržkone služila vrvi zv. na. od oknom sv. Katarina s krono
v levi meč ob ram, v desni strt kolo. Material enak peščenec. En reberski za-
četek. Ob vhodu: Brezbrad mož, ki drži pred telesom velik ščit, na katerem sta
dva vspretna navzdol obrnena noža. Vidan dva rebrska začetka.

Ob vhodu: brezbrad mož, ki drži pred telesom velik ščit, na katerem sta 2 vspre-
redna navzodl obrnjena noža. Vidna 2 rebrska začetka.

Na sev. steni ob ~~skaznik~~ vhodu mož (brezbdar) z vojvodsko krono na glavi, v
desni knjiго, vlevi mučeniška palma.

2 začetka reber. Pod oknom žena z na robah nabranimi pokrivalom na glavi in
zibelko pred životom in zibelki pod odejo do prs s sklenjenimi rokami, viden
človek - Jezus? Ob slavaloku bradat mož s knežjo krono na glavi, v desni pred
prsni knjiго, v levi nedoločen deloma odbit predmet. Vas postanka teh figur
bi mogle biti zač. evnet. sreda 15. stol. Ob vhodu na levi v zid vzdian okrogel
kamnit Becken za bl. vodo z napisom: A.R.H.L.IF.16.56(večji kos, nato odkrušen
MI.

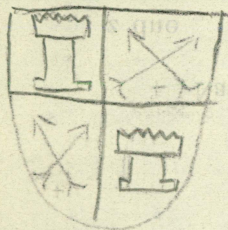
V spodnjih delih sten, povsod razen vhodne stene, kjer je novejši belež bdstan-
ien, viden omet s sled vi fresk. Pod njim pa na juž. steni pod vzdianim svetni-
kom, škofom viden tudi del prvotnega ometa, ki je nakliuvan. Spodnji fkrnax
finejši, od zgornjega in ima tudi sledove barvnih potez, ne da se sklepati na
kafiguralnega. Ob vzdianem sklepniku moderen napis, ostanki slike iz l:1415,
ki pa samo zapeljuje v napačno sled, ker so slike več kot 100 let mlajše

Na slavaloku na desni strani je viden na sivo - sivo slikani konzoli, na ka-
teri je razločiti 2 angeljski glavici je naslikan stoječ škof v ornatu, levico
opira na vretena, na katera so navita čreva, v desni ima kopijo iz katere čita.

Spodnji slovi do kolen je viden alba s rdečo v črtnih lila tonih, na tleh
sreda ob kolen je viden alba s rdečo v črtnih lila tonih, na tleh

suknja, preklana kot dalmatika čez rame pa rumen spodaj rdeč plašč, ki je na prsih spet z veliko zlato zaponko, izpod nje pa se vidimočn pletena zlata verižica s križcem. Obraz je viden samo do nosu, (roza) rdeče modeliran karnat, sled real.tipa. Ob svetniku na levi zgoraj je vidna viseča veja s sadeži.

Ostanki na juž.stenivse skupaj prvotno velika votivna slika, katere spodnji deli so ohranjeni. Na levi klečeč mladenič s maksimiljansko prirezanimi lasmi in nad komolcem nabranimi rokavi. Pred njim kleči majhno romenolaso dete, deklica?, oba s sklenjenimi rokami. Nato je viden na desno nagnjen grb, obdan od baročnega listovja (trtja) 4 delen grb, vsebujoč dvakrat po dve prekrižani palici

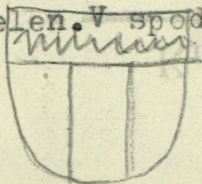

ki v koncih prehajata v neke vrste francosko lilijo. Pod spodnjima krakoma pa še ena neke vrste franc. lilija, ter dve rdeči trdnjavi s cinami.

Slede nerazložljivi ostanki draperije, razloči se s odaj samo zelena polkrogla, na kateri se zbira draperija in ki jo navzgor ob-

roblja neke vrste polmesec. Brezmadežna?

Na desno od tega se nahaja drug grb obdan od enake Geranke tudi ta leži postrani. Nad njim je vidna čelada, grb je navpično tridelen, vodoravno pa dodelen. V spodnjem delu je vse nerazložno, v zgornjem pa je viden enoglav črn stiliziran orel, razprostrt čez vse polje. Ob njem kleči zopet otrok (deklica,) z dvignjenimi rokami. Za njim druga doraisla

deklica in za njo še večja žena, ki je pa od pasu gor uničena.

Dalje so vidne na isti steni sledovi napisov z barvo in nerazločnih barvnih poet. Na sev. steni je v celém obsegu viden slikan omet, ne razloči pa se ni več kaj predstavlja. Ni gotovo, da sta sedanjí okni prvotni, mogoče da sta razširjeni. Na votivni sliki več nečitljivih zapiskov. Slavolok se stopnjuje stopničast pogloblja napram prezbiteriju, kolikor dopušča pogled pod omet in belež je zložen iz reaznih kvadrov. Na oglu 2 stopnje poglobitve stoji na vsaki strani po en steber okrogel iz peščenca, sedaj zazidan z daj, prvotno gotovo kot zgoraj ali na glavnem portalu prosto stoječ. Baza je sedaj precej neizrazita, čeprase zdi, da je bil prvotno Wulst kot zgoraj. Material peščenec. Zunanjščina sedaj prebeljena in neokusno preslikana. Kapitel sedaj tudi brezizrazen od močno čez stoječega Wulsta nad stebrom v podobi grobega lajakastega keliha, prevajajoč kvadrat prezeza slavoloka. Tudi tu viden še obsekan kamen. Stebri so okrogli, sem pri desnem doglani. Kapitel enega (severnega) sem nekoliko odkrušil pod pokrivajočo ploščo, ki je iz enega kosa z ostalim kapitelom, pod oglom odbit motiv, ki spominja na romanske listne zavojé zgornje kapele.

Prezbiterij tvori pribl. kvadrat, katerega vsh. stranica je tudi ravna. Okno na sev. je novo. V vseh 4 oglih so ohranene grobe konzole podobne spodaj. Tudi tu sev. vsh. ne izključuje prvotnega stebra, tudi pasovi, ki so se odtod peli preko svoda na križ so ohranjeni na zap. strani. Prvotne oblike tam samo vsh.

konzoli, zap. sta z malto ometani, in sta izgubili prvotno obliko. Sedanji svod je navidezno plitva, iz vseh oglov zmodelirana kupola.

Ves prezbitერი je poslikan. Slikarija se začne zunaj na tretjem loku, kjer so v rokoko okviru emblemi kovaškega ceha in letn. 1771. V loku je žkot z božjim očesom in na marmorirani podlagi viseči rokoko okraski.

Prezbitერი sam je slikan od vrha do tal. Spodaj ca 1/2 m visok podstavek, kot arhit. del, na tem arhitektura rokoko pilastrov. Odprtina napram oknu na rokoko način obrobljena, isto vhod proti zakristiji. Na vsako stran tega vhoda po en pogled iz arhitekture v rumen prostor. Premoščen je presledek polkrožno in vise navzdol cvet vi. Na konzole(ostanke prvotne arhitekture) je postavil rokoko vaze s cvet vi. V kupoli na vrhu je ime Jezusa od žarkov obdano, spodaj pa venec.pokrajina na južni, nad njo v oblakih sv. Eligij v ornatu, ki mu iz rok izhajajo žarki. Tam viden iz zemlje(groba) vstajajoč človek, nato na šaj=trgi bolnik, ob katerem kleči mož v kmečki obleki. V ozadju mož na bergljah, za arhitekturo na hrbtu ležeč človek, ki mu hudič iznaja iz ust. V arhitekturi v stolpu(zaporu) pa za noge prikovan človek, ki sklepa roke in zaupno gleda v Eligijevo stran.

Na sev. strani na levi miza s knjigami, potem mož v dealvni obleki s svetniškim nimbom na glavi, ki kuje lep rokoko tron. Na desni pa na tronu ob stebru pod draperijo sedeč bradat mož s kreno na glavi. Nadoltariem je naslikan majhen baldahim, od katerega visi zastor, ki ga držita 2 angelja. Ta dva angelja

sta popolnoma sorodna onim v Tunjicah, ki so Potočnikovi. Tudi klečeči kmet spominja na sv. Izidorja v Tunjicah. Delo je nedvomno Potočnikovo. Tudi slike v franč. sam. na stopnicah so gotovo Potočnikove.

Menza ima na presno slikan antependij z rokoko okviri in cvetlicami s škofovi mi insignijami in gorečim srcem v sredi.

Oltar z dvema kipoma sv. Lovrenca in sv. Matija(?) preprosto, neumetno delo sr.19.stol. ali 2.pol. Slika z okvirjem stariša, iz konca 18.stol. ali zač.

19. stol. Predstavlja v pokrajini sv. Eligija v ornatu ob rdeče pogrjnjeni mizi s kovaškim orodjem in izdelki, v ozadiju pa dva kovača kujeta, ob njem na kovalo, žerjavica, meh. Delo očitveno pa Koželju restavrirano, prvotno mogoče tudi Potočnikovo.

Za vel.oltariem eno prvotno, sedaj zazidano okno.

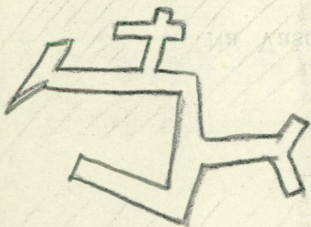
Ob vel.oltariu na levi stoji ca 2m visok lesen kip sv. Jožefa, novopolihromiran ca iz zač-18.stol.

V lopi na levo od vhoda je dolbina, kjer se nahaja zelo dober polihromiran kip (lesen) sv. Roka, delo iste delavnice, če ne roke kot kipec str. oltarja pri frnčiškanih.

Portal se poglbi v obliki tren stopnic, kar se nadaljuje tudi v lokih. V zunanjih stopnjah stoji na vsaki strani po en okrogel steber, baza na zunanjem vidnem oglu zaokrožena, potem ^{prehaja} ~~prekrija~~ v strešni obliki k okroglemu, daleč ven stoječemu Wulstu. ~~Med nim však kapitel drugačen.~~ Na levem so postavljeni

Steger je izredno slok. Zgoraj zopet močno venstojec Wulst, nad njim vsak kapitel drugačen. Na levem so kar postavljeni 4 listi ostrih obrisov zg. gotski, ki se zgoraj obesijo čez na ven. Desni obstoja iz 4 listov, katerih 3 imajo križno, ostro konturirano obliko. Njih sreda je nabuhnjena ven - tipičen zgodnjegotski motiv. Eden pa na strani proti vratom predstavlja raztegnjen peterolist. Ta dva stebra nosita močno polkrožno okroglo palico. V drugi stopnji sta zopet 2 stebra na visokih postamentih, ki so okrogli in se na vrhu strešnatost močno zožijo, nakar nosijo neposredno stebre enake debeline kot zunanja. Nad stebrom zopet močno venstojec Wulst. Nato pa vsak kapitel nekoliko drugačen. Prvi na levi prevaša z geometr. pri narobe obrnjeni piramidi izposojeni mi motivi v kvadrat. Plošča je 4delna in obstoja iz 2 zarez in 2 venstojecih delov. Pri desnem pa se spodaj vidi na prejši še zaokrožen del, potem pa enaki motivi obdelave kapitela kot na levi, samo da so 3 zareze. Stebra nosita tudi tu polkrožen okrogel Wulst v debelini stebra. Zadnji del nad pragom pa je še za stopnjo ožji kot dosedani in obstoja iz gorbo prirezanih podbojev iz peščenca. Tevi se konča v višini kapitela z gorbo izklesano 4nogo živaljo z velikim očesom in odprtim gobcem v reliefu vraznem v ploščo s puščenim robom prvotne ploskve. Desni pa ima v isti tehniki izvršeno čudno žival, nekako kačjega telesa, spodaj majhno kurji podobno nogo, glava pa je odbita. Spodnja noga ohranjena. Ti podboji nosijo polkrožen timpanon, katerega srednja

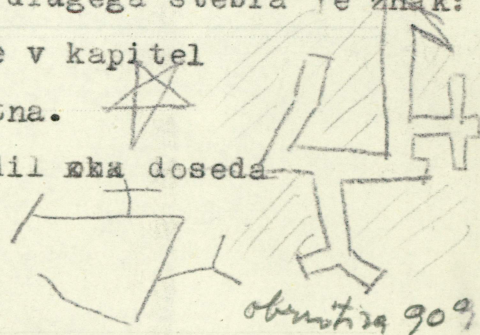
del grobo zaokrožen na vrhu predstavlja grob križnatih krakov. Na vseh koncih lahko presekani srednji del ima obliko križa kroga. Križ stoji na 2 stopnjici katerih stopnje so zaokrožene. Ti dve stojita na ozkem vodoravnem pasu, brez zveze na desno in levo. Od križa doli segajoče stopniče neke vrste "Zapfen" kot da se zataknjen notri. Vso dubino in spodnji rob plošče spremlja pas obstoječ iz križcev, krogov, zvezd itd. vrezanih v Kerbschnittu v ploščo. V stranskih delih plošče je v izdrlbenem delu plošče na vsaki strani po en reliefen klečeč angel s peruti in predse stegnjenimi rokami. Modelirana sta z lahkimi črtami vrezanimi, kontrasto iz dna dvignjeno telo. Kamen celega portala je isti in ni misliti na to, da so deli iz raznih dob, pač pa skrajno primitivna tehnika.

Portal. na desni strani na kapitelu drugega stebra je znak: Njegov drug na levi pa ima grobo ~~vse~~ v kapitel vrezano novo, ki pa verjetno ni prvotna.

V slavaloku prezbiterija sem osvobodil ~~zika~~ doseda oba doseda zabeljena in zazidana

kapitela ometa, n'ne oblike so zelo gorbe deloma

obrnjena 90°

ta oba poškodovana. Določnega o njih oblikah vseeno nisem doglan. Iz kroga spodaj prehačata v ličakasti čaši, polagoma v kvadrat prekrivajoče plošče. Kako so ogli izgledali je nejasno, razen enega ogla levega kapitel, kjer je pod enim

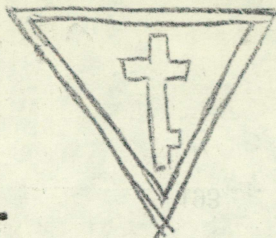
oglom in čista kapa, neke vrste čisto abstraktiziran list, kakor pri kapitelih zgoraj. Tudi pod s prednim oglom p očče je bilo nekaj, kar pa je deloma odbito. Seda nejasno celo, ali je bilo figuraino, ali rastl.dekorativno. Bilo je v zvezi z dvema deloma, katerih eden sega preko čaše k levemu oglu, desni pa preko čaše navzdol na desno in se konča v nekem kavelju. Desni kapitel je ravno na spodnjem delu odbit in nadomeščen z malto. Sicer je videti, da je imel nekaj nerazločnega na predni strani. Posebno bogat pa je bil na strani, ki je obrnjena v lok. Pokrivalo je v 2 spiralah in je segalo z zaokroženim reliefnim pasom na levo na zadnjo stran, ki je zazidana.

V zgornji kapeli, zgornja kapitela sta močno obnovljena, vendar so tudi listi še v kamnu ohranjeni, tako da bo restavracija več ali manj zanesljiva. Vsaj eden na desni strani je hranjen v kamnu. Juž. hodnik zunanji, ki vodi iz lope do zakristije. Vrata zakristije (portal vodoravno zaključen iz peščenca in ima močno gotsko prirezan rob) - rag teh vrat je samo del (spodnji) gotskega portala iz peščenca, ker kaže enako prirezan rob in nos s katerim se stano končuje spodnji del. Severni hodnik vodi za prezbitarij, kjer mu pot zapre zakristija. Končuje se prezbit. ~~xxk~~pravno. Zadnje okno romanske oblike je zazidano. Vse okni v ladji se zdita prvotni, vendar bržkone razširjeni. Zakristija je jasno pozneje prizidana: Ogli prezbit. so iz tesanega kamna, istotako ladja. Ob oknu (novešem) v prezbitariji je v zidu ladje, ki stoji pravokotno na prez

btjeri: v kamen vklesan znak.

Zunanjščina: Hrodnih ima posebno

Ta streha pokriva tudi zakristijo.

streno v višini glavne cerkve

Prezbit. zgornje cerkve je polkrožno zaključen. Zgornje romansko okno je zazidano. Str. dve sta čividno novi. Tač pa delata tudi od zunaj ladjini okni vtis statosti. Osmerovni zvnik sega nad ladjo na sev. strani in je koničasto pokrit.

Ogli ladje izgledajo od spodaj tudi iz vezanega kamna. Spodnji del, ki tvori obenem masivno škarpo in nosi zid obhoda, je iz neometanega kamna, ter vsebuje eno zelo globoko razmeroma veliko okno za kripto.

Prebiterij ima ~~xxxxxx~~ posebno strehom nekoliko nižjo od ladje, ladja svojo ki se steka tudi na zap. strani.

K lopi vodi jo stopnice v 3 presledkih. Na levi predno se stopi v lopo je prižnica za shode. Spodaj med cerkvijo in razvalinami po vrhu drevored lip.

Stele, XIX, 25, 27.4.1923, str.1 - 28.

Od jugo - zap. skor prav kotnega ogla vede po robu hriba navzdol v smeri na juž. začetek klanca(Samčevega predora) obzidje , ki tvori na prvem strmem robu neke vrste utrdbo(sedaj samo temelji).

Od arhit. detajlov ohranjeno samo 4 oglaste okence v zap. steni, ki pa nima izrazitih stilnih potez. Ker se pota od Samčevega predora na obeh straneh združijo v eno in vodi skozi edini vhod na planino pred cerkvijo se sredi pota pokaž

iz tal več ali manj sedanji škarpi na desno od poti paralelno idočje zidovje, ki je imelo lice proti levi, proti mestu. Na desni je potem hrib, na levi pa precej močno neregularno zidovje v katerem se vidi jo luknje leg 4oglatih tramov. To zidovje se neha par metrov po očitvidnem pragu, ki sega kot na prišlečevo stran abdelani kamni kot preletu očega zidu preko poti. Tu se bila nekda j vrata, kajti na desni se je ohranil en podboj - del peščenčastega kamnitega portala (gotisk prirezanega), ki je bil zgoraj šilast ali zaokrožen. Od tega portala sega vezni zid. Ta portalom je močan zid z 2 drug na drugo ležečima 4oglatima luknjama za tramove zpaha. Ta zid je zvezan z ostankom drugega krivini griča se prilaga očega zidu, ki sega v smer na sev. zap. ogel zgornje razvaline, a seda nima zveze. Na drugi se izgubi v terenu planine pred cerkvijo. Na levi od vhoda spremlja jo temelji, ki so seda j večina uničeni ves rob hriba napre j do nosu nad Pollakom. Pred cerkvijo se hrbet znatno zoži, se razširi zopet za in ob cerkvi. Na nosu nad nekda j 4oglatim stolpom nasproti Pollaka v Svinski ul. je pravokoten ogel iz tesanega kamna. Malo pred tem oglom se odcepi znotraj reven pas zidu, ki je viden v temeljih in sega naravnost na sev. vsh. ogle kapelice. Od ogla spremlja obzidje v skoro ravni črti potezo roba hriba do tja, kjer na vsa o stran z osjo cerkvice. Ta pa tvori top nos iz 3 stranic nepravilnega smer kota. Par metrov nato sledi zopet nepravilen nos, kakor obzidje zadene tužno temeljno obzidje cerkve in se združuje z njim. Na zap. strani cerkve zopet zanusti cerkven zid in se nadaljuje v smer na sev. *cerkven zid in preobleba po robu griča*

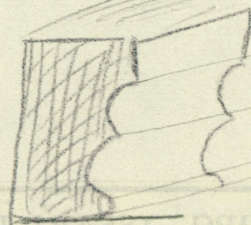
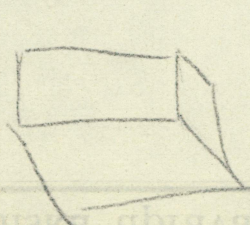
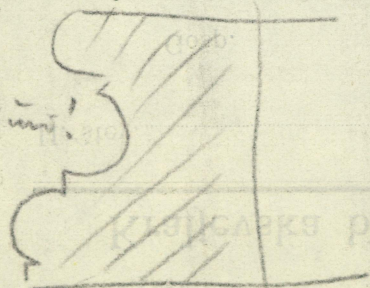
proti južno-zap. oglu glavne razvaline, deloma preko živih skal.

Kakih 10 m predno se združi z juž. obzidjem razvaline tvori zopet na živi skali skoro pravilen nos iz 3 stranic 6kotnika, nakar preide v juž. steno razvaline. Razvalina tvori več ali manj kvadrat v tlorisu, ima razrušen portal, brez arhit. detajlov v glavno osi hriba, v kateri je tudi kapelica.

Zidovje nepravilne gradnje. V juž. steni več pravokotnih lukenj, ki sega o skorajdo zid. Na lev. od vhoda se pričenja joč zid deli stavbo v 2 neenaka dela, globina vidnih delov neenaka. Največja globina v sev. zap. oglu, kjer so bržkone razkopavali.

Stele, XIX, 1923, str. 69 - 72.

Na zunanji steni spodnje kapele na jugu, kjer je odbit novejši omet se vidi prvotna zidava iz nepravilno zloženih kamnov, zamazana na stikih z malto, v katero so zarežane vodoravne črte, podobno kakor v Stični, kjer so te črte v mreži, tu pa samo vodoravno. Sev. steber slavaloka ima ohranjeno močno razbito bazo, ki je zelo strma in kakih 15 cm visoka.

Konzole v prezbit.

Tri so enostavno spodaj

posnete. Ena (v sev. zap.

oglu) je bogatejše profili-

rana v tem posnetku. Spodaj ima svalek, nad tem v koš
niti dva žlebova, podobno kakor v Svibnem.

Konzole v kripti: sev. zap. narobe obrnena prisekana piramida. Jugozap. je te podobna, a poškodovana. Vsh. dve pa sta v glavnem narobe obrnena, na vrhu prisekana stožca.

Figure na stožčast, lišakastih kapitelih slavloloka so nerazločne, čeprav je možna figuralna motivika.

Stele, LXXII, 29.11.1951, str. 64-65.

Pergamentna listina v kamniškem farnem arhivu: Kardinale rimske cerkve podelju jejo odpustke obiskovalcem cerkvice na M. gradu, sv. Jerneju, sv. Embertu škofu, sv. Elizabeti ter na dan sv. Eligija ter na dan posvečenja te kapele. Rim, 1516. 20. okt.

Stele, XIII, 3-9.4.1922, str. 1 - 35.

Ostanki slikarije na slavloloku juž. steni in zabeljeni sev. steni (sem in tja se vidi pod beležem barva.

Sedanji ~~ek~~ svod je ozneje v novejšem času pridelan in zato so morali slikarije zakriti. Srednja slika na stro u ima: "Sancte Aloii: Ora pro nobis 1828". Bržkone takrat obokano.

Na kropilnem kamnu pri vratih v notranjščini letn. 1656. Na juž. steni blizu slavloloka moderno zapisano na belež, ki pokriva slike: ostanki slike iz 1.1415.

Omet na katerem so slike ni osetno debel, iz jako finega peska, zelo peščen.

Od desne (zah. strani) se vidi na okrušenem: sodnji del velike klečeče ženske postave. bleka svetlorumena, pred to klečeča ženska postava, roke v molitvi, brecej razdražena o odpisih. bleka na prsih globoko zrezana. bleka vijoličasta, lasje pri ušesih zviti, rumen okrogel obraz poln, 1/3 profil. Oči gledajo paralelno s slikarsko les vijo, ot ~~xxi~~ tudi klečeče osebe imajo to smer. red njo kleči dete, ot se zd nago.

ato grb s perjanico, poleg tega rumeni, beli in zeleni ter vijoličasti ostanki

barv, bržkome spodnji deli velike svetniške skupine. "a oni strani zopet grb pri grbu k sredi obrnjen klečeš otrok, rumeni lasje skoro rdeči (roza) karnat in temnordež plašč. Pri tem kleči mald mož ali deček z dolgimi rumenimi lasmi (Maxl.nosi tako)roke sklenjene, obleka skoro roza, medel ročaj roča ob strani, roke v moltivi, 1/2 profil, obraz dobro ohranjen.

Letnica pri podpisih dobro bitljiva 1550(ali 9) in druge s 15...

Na slavoloku na juž.steni na bo.ati gotski konzoli(že v oblikan prehoda v renes.) stoječ sv. škof v ornatu, las rumen bogato borobljen z dragimi kamni. Naparsih na težki verigi zlat velik križ.-almatika zelena, spodaj rdeče obrob-ljena, bela vijoliasto in indigo šatirana, bela spodnjao boleka se vidi na rokavih in spodaj.Z levo se o ira na vreteno, v desni knjigo.

Na sev. steni slavoloka ni videti slik. Na sev. steni je bilo nekaj pa je ne-razložno kar se vidi. Portal romanski. 'rata imajo letnico 1741.

Slike okr.1500, bržkone še nekaj pozneje.

Stele, CIII, 22.9.1911, str.21-23.

Nur in wenigen Beispielen haben sich bis heute die Doppelcapellen erhalten. Meistens standen sie in Burgen, und liegt im Verfall diese^{er} Hauptgrund ihre Seltenheit. Eine der Merkwürdigst^{en} solchen Capellen ist in den Ruinen der Kleinfest zu Stein.Auf dem weit ausgedehnten^{Platz} befindet sich das alte Schloss=gebäude und die Doppelcapelle im romanischen Style erbaut.Wann sie erbaut wor=den war, darüber gibt kein stein, kein Denkmal einen Aufschluss. Nach der Erzählung älterer Schriftsteller und namentlich nach Valvasor soll hier ehemals ein Götzentempel gewesen sein, worin ein mächtiger Abgott gestanden, der viel gewahrsagt und dem zu opfern von weitem die Leute hergereist sind. Die Doppelcapelle scheint einem Zeitalter anzugehören, wo die krichliche Baukunst eine hohe Culturstufe erreicht hatte. jedenfalls dürfte deren Erbauung zwischen das 12 und 13. Jahrh.fallen, wo in Schlössern derlei befindliche Capellen nicht selten ausgeführt worden sind. Die Capelle liegt sehr hoch und führt eine Stiege zur selben empor. Zuerst

gelangt man in eine 22' breite und 11' lange Vorhalle, welche mit einer niedrigen Holzdecke versehen und gegen den Stiegenaufgang offen ist (Slika 1h.) Diese Vorhalle steht mit dem Kirchenschiffe und mit der, um die Doppelcapelle herumziehenden, nach aussen offenen Galerie in unmittelbarer Verbindung, doch wurde dieser Umgang um die Capelle durch die in späterer Zeit in süd-östlicher Richtung ausgeführte Sacristei unterbrochen. Diese offene Galerie deckt ein auf hölzernen Säulchen ruhendes Dach, welches so wie jenes der Vorhalle, kaum bis zur Fussbodenebene der oberen Capelle reicht. Bevor man von der Vorhalle in das Innere der unteren Capelle gelangt, präsentiert sich dem Zuschauer als ein wesentliches Merkmal romanischen Styles das Eingangsportale, dessen profilierter halbkreisförmiger Abschluss durch je zwei freistehende vollrunde Säulen an den Seiten getragen wird. Der gerade Sturz der Thür in der Höhe der Säulencapitale trägt die, um die Profilierung des Bogens zurückgezogene Ausmauerung des halbkreisförmigen Abschlusses, in welcher haut-relief ein Kreuz mit zwei zu beiden Seiten knienden Engeln im Brustbilde angebracht ist. Doch ist dieses Relief schon bedeutend beschädigt. Die Capitale des vorn stehenden Säulenpaares haben die Kelchform und sind mit Blattwerk versehen, jene der weiter rückwärts befindlichen besitzen die Würfelform mit Deckplatten von grosserer Höhe, deren Gliederung aus einem Wechsel von Rundstaben und Hohlkehlen bestehen. Der innere Raum der unteren Capelle (slika 2.) enthält das Schiff, den Chor und das Sanctuarium, wovon ersteres eine Länge von 16' und eine Breite von 13' hat. Das Sanctuarium hat hingegen 8' Breite und 7 1/2' Länge. Der zwischen dem Schiffe und dem Chore befindliche, portalartig mit Halbsäulen (dafür würfelförmig construierte Capitale) verzierte Triumphbogen ist im Halbkreise geschlossen. Drei Stufen führen in der Mauerdicke des Triumphbogens zum Chore mit seinem geraden Schlusse hinan. Rechts von Chore gelangt man in die Sacristei, welche, wie gesagt, später zugebaut wurde, und einen Teil der offenen Galerie einnimmt. Das Schiff dieser unteren Capelle ist tonnenartig im Halbkreis eingewölbt, und mit zwei Schildern in der Richtung der Fensterachsen versehen. An der Gewölbsleistung sind neun aus Halbkreisen und geraden Linien zusammengesetzte Schilder

mit breiten Borduren von Perlenschnuren, Bandern und Stäben umschlungen angebracht, worin dermal heilige Bilder gemalt erscheinen. Über dem Chore erhebt sich ein flaches Kuppelgewölbe. Das Schiff hat bis zum Scheitel des Gewölbes 12', der Chor und das Sanctuarium 11' Höhe.

Aus dem Schiffe der unteren Capelle führt an der linken Seite eine 2' breite Stiege zu der unter dem Chore befindlichen 8 1/2' breiten und 9' langen "rypta, deren Umfassungsmauern gegen Aussen eine Dicke von 12' besitzen. Die "rypta ist mit einem gedruckten Tonnengewölbe versehen, hat bis zum Scheitel dieses Gewölbes eine Höhe von 8 1/2' und wird durch ein in der nordöstlichen Richtung angebrachte Fenster erhellt.

Vom Chore der unteren Capelle gelangt man über eine zur rechten Seite in der Dicke der Umfassungsmauer angebrachte schmale Stiege in die obere Capelle (sl. l.a.) deren innerer Raum analog mit der unteren das Schiff und den Altarraum enthält. Die Ausdehnung des Schiffes ist jener der unteren Capelle gleich gehalten. Der Altarraum hat aber 12' Breite und 10 1/2' Länge. Der Abschluss zwischen Chor und dem Schiffe ist in gleicher Weise wie unten durchgeführt, nur mit dem Unterschiede, dass hier die mit Blattwerk gezierte Kelchform an den Capitalern herrscht. Der Fussbodenebene des Chores ist in der oberen Capelle bloß um eine Stufe gegenüber jener des Schiffes gestellt. Über dem Schiffe der oberen Capelle ist ein Sterngewölbe mit einem über den Halbkreis nur wenig erhöhten Spitzbogen gespannt, worauf die Rippen nicht besonders markiert erscheinen. Die stumpfen Gewölbskannten entspringen aus den, in den vier Ecken angebrachten, auf gegliederten Consolen ruhenden Halbsäulen. Das Gewölbe des halbrund geschlossenen Chores ist tonnenartig im Halbkreise geformt. Der innere Raum der oberen Capelle ist bis zum Scheitel des Gewölbes im Schiffe 13' und im Chore 14' hoch.

Was das Äußere der Doppelcapelle in den Ruinen der Kleinfeste betrifft, so bietet dasselbe ausser dem bereits beschriebenen Eingangsportale kein weiteres architektonische Interesse und es wird nur noch bemerkt, dass über der Bedachung der Doppelcapelle seitwärts des Dachfirstes und ungefähr in der Mitte

Krajevski spomenik Dvorske banovine, Ljubljana

der Bedachung das in achteckiger Gestalt aus Holz und Mauerwerk construierte Thurmchen von 5' innerer Breite emporragt, welches mit einer hohen pyramidalen Bedachung versehen ist. Obzwar dasselbe der jüngsten Bauperiode angehört, so dürfte mit Rücksicht auf die sichtbaren Überreste in frühesten Zeiten diese Capelle ein gemauerter Thurm geziert haben.

Slike: 1. atloris zgornje MDZK: XIV, 1869, str. XCI-XCII: Die Doppelcapelle in kapele den Ruinen der Aleinfest zu Stein: von Th. Hausner.

1. b. tloris lope

slika 2. prerez celotne stavbe.

Freske v spodnji kapeli na juž. steni slavoloka in približno ena tretina dolžine juž. stene na vzh. koncu. Fresko omet na nakljuvan naslikan starejši zid. Na slavoloku na sivo v sivo slikani konzoli z glavici med listovjem, profil krilne plošče konzole še gotski, stoji sv. Erazem. Novejši obok mu zakriva pol obraza in deloma njegovo levo stran. Blešen je v belo svetlo lila senčeno tuniko, čez zeleno prepasano krajšo tuniko s širokim rdečim robom spodaj. Izgleda kot neke vrste dalmatika brez rokavov. Čez ima velik križ na močni verižici in pluvial spet z veliko zaponko. Nuvial je zlatorumen, temno rdeče podšit in temnejše obrobljen z nizom belih biserov, z levo se opira na raženj z oviti mi črevami, v desni ima odprto knjigo. Glava je realističnega tipa kot na kapelici v Crngrobu. Helena barva, precej odpadla, sicer še dokaj ohranjeno. Na juž. steni je spodnji del votivne slike. V sredi na zlatenasti polobli, vrhu katere leži navzdol obrnjen lunin srp se vidi del plave, rumene in temnovijoličaste draperije stoječe brez madežne. Čevo kleči majhen, modno oblečen in friziran mileč, mlad plemič s klečečim sinčkom in grbom pod seboj, na desni v lila obleki klečeča mati z uničeno glavo in pred njo lila oblečena hčerka, pred njima grb. Vrhnji okras obeh grbov uničen. Mož ima blede roza obleko in rumene lase. V spodnjem delu deloma uničen. Najstarejši podpis ima l. 1550. Spada v vrsto, kakor freske pri Višnji gori. Nad Brazmom visi vitica z zelenimi listi in okroglimi sadeži. Za ta krog

tipičen motiv. Kvaliteta sorazmerno dobra. Vsporedno s sv. Primožem, pa drug mojster.

Stele, CXXIV, 17.9.1947, str.25-25.

V malograjski kapeli v Kamniku je gotski kelih 22cm visok. Stalce je še stereo listno, steblo ima le spodnji del šesterostranski, gornji je okrogel. V orel je potlačeno jabolko; kupa pa ima majhen košek. Na stalcu je napis:

DEN . KELCH . HAT . LASEN . M . DU .

ERWERPRVDERSCHFT . DER . SCHMIT .

S . S . IM . 1526 ,

Patena je manj mlažša in ima napis : S . I . in S . 1716.

V. Steska: Stare cerkvene posode na Kranjskem , IMK XVI., 1906., str. 5.

Med cerkvami, ki so bile razpadu določene, je bila tudi tonadstropna kapelica Malega gradu v Kamniku, ki je redki spomenik romanske dobe na Kranjskem, in zaradi tega neprecenljiv biser med našimi starinskimi spomeniki. Meščanom gre zaščuga, da so kapelico ohranili.

Kamniški župnik in dekan Branca je poslal 23. maja 1794. nadškofijskemu ordinariatu ljubljanskemu prošnjo, da naj se zopet odpre podružnica sv. Eligija. Prošnjo toplo podpira, češ, da so vzroki, ki jih navaja občina, upravičeni. Če se kapelica odpre, bo ta okolnost mnogo pripomogla k časti božji in k spodbudi vernikov. Da pa župna cerkev ne bo glede dohodkov prikrajšana, predlaga, naj se ji dovoli samo enkrat letno, kako nedeljo, slovesna služba božja, darovanje pa naj pripada župni cerkvi.

C. kr. deželno glavarstvo je avgusta 1794. odgovorilo: Ker je cerkev sv. Eligija le mala kapela, ker sta v mestu še dve podružnici, ker prošnje ni podpisala občina ampak krojaška in ključavničarska zadruga, in se ta ni za ezala za ohranitev kaple, se prošnji ne more ugoditi.

Med tem je vložila prošnjo tudi kamniška občina za zaprto kapelo "Žalostne Matere božje" na Malem gradu, da bi se ponovno odprla. Občina sporoča, da je cerkev

z dvema kapelama mestu v okras, da je dobro ohranjena, da se v njej opravljajo ustanovne maše "Jere Vider in pobožnosti krojaške zadruga. 2. Da ima popoln inventar 3. Da se zavezuje mestna občina skupno s krojaško zadrugo ohraniti kapelo v dobrem stanju brez vsakega prispevka verskega sklada.

Ordinariat je prošnjo predložil c.kr. deželnemu glavarstvu in 5. novembra 1794. je prišlo dovoljenje, da se sme kapela zopet odpreti, ker je valed zaveze zagotovljena njena ohranitev.

Zavezno listino je krojaška in ključavničarska zadruga podpisala leta 1794., 5. novembra, da bodo (simul et solidum) ohranili ~~kapel~~ kapelo v dobrem stanju, preskrbovali vse potrebščine brez bire ali miloščine ali prispevkov verskega zaklada, ampak da bodo potrebno dajali iz mojstrskega imetja.

V. Steska: Usoda cerkva na Kranjskem v jožefinski dobi, Carniola III., 1914, str. 2150.

1362 (An S. Mathias des Zwölfboten Abend, d.i. den Abend vorher, 20. Sept.) - Nyclaw der Sumerekker und Margret, seine wirtinne, verkaufen an Nyclawen von Serlochstein und Sölden, seine wirtinne, und ihre Erben: ihr Haus und "Purksäs" an der Nidern Vest zu Stain mit sammt den 4 Mark von dem Gericht zu der "Purkhut", und die 4 Aecker zwischen den Strassen, und die halbe Mül unter der Vest, das Herrn Pyrissen von Rotempühel sel. gewesen ist, und das halbe Bischrecht und halbe "Seg" und die halbe Haube zu Kletzach gelegen, und den Neygenhof (neuen Hof) an dem Schüttupach, Haus, Stadel, Hoffstätte und Garten, das Frauen Alhaiten gewesen ist, und den halben Hof mit Haus, Hofstätte, Stadel und dem halben "Pawmgart", darin das Haus gelegen ist, mit den Aeckern und dem Vorst, das Cohak gewesen ist, und den halben "Pawmgart", der Laystärin gewesen ist, mit Vorst, Aeckern, und dem andern halben Baumgarten und den Aeckern, den wir vom Hampler "snur", Chun-tzen Tochter des Smids sel. chafft haben, für 200 Mark Pfennig Schilling. - Siegler: Nycl der Sumerekker und seine Wirtin Margaret, Gall von Gallenberch, Gerloch von Stayn. - (Deutsch - Mit vier Siegeln.)

Umschrift: +....SVMEREKER 2. Wappen mit Umschrift: +S. MARGAR...SVMREKERIN
3. Wappen mit Umschrift: S. GALL... 4. Wappen mit Umschrift:... LOHI DE
STAIN - Letzte beide Siegel befinden sich in kleinen Säcken von gleich-
zeitigen guter, aber grober Leinwand.)

Urkunden-Regesten aus dem gräslich "uersperg'schen Archiv in Auersperg.
MHVK. Juli 1861. str. 51.

R.van Marle, Iconographie de l'art profane au Moyen age et a la Renaissance
et le decoration des demeures. Allegories et symbols La Haye 1932
str. 146 (sl.180) Pogosto se najde v sred. veku bizantinski motiv ptiča, ki
pije iz istega keliha (posode) Tako v Torcellu, na fasadi katedrale v
Assisiju, na cerkvi Sta Maria in Cosmedin in v Muzeju Nat.v Rimu.
Reljef iz cerkve sv.maria in Cosmedin, Rim(sli 180) spada v vrsto tri-
tračnega sloga, predstavlja križ(Mali grad) na čigar vodoravnih koncih sta
2 pava, ki pijeta iz 2 enkrat na enkrat nad vodoravne krake postavljenih
posod.

Stele, XVA, 1933, str.34

~~Skop~~ Opis trojne kapele

M.Zois, korespondent C.K.(julij 1913
št.121)